

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
فصل اول: کلیات.....	۱۳
بخش اول: اصول کلی حاکم بر فعالیت ها و قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز.....	۱۵
قسمت اول: قاعده انفال.....	۱۶
قسمت دوم: اصل عمومی بودن.....	۲۴
قسمت سوم: انحصار دولت ها به داشتن حق مالکیت، حاکمیت و سرمایه گذاری در میادین نفتی و گازی.....	۳۱
قسمت چهارم: پذیرش ریسک توسط سرمایه گذار.....	۳۲
قسمت پنجم: تولید صیانتی.....	۳۴
قسمت ششم: اصالت دولت در اقدامات.....	۳۶
قسمت هفتم: حفاظت از محیط زیست.....	۴۰
بخش دوم: نظام مالی و مالکیتی در پروژه ها و قراردادهای بالادستی نفت و گاز.....	۴۱
قسمت اول: اتکاء مالی پروژه‌های نفتی و گازی به سرمایه گذاری شرکت‌های بین المللی.....	۴۵
قسمت دوم: تأمین مالی پروژه‌های نفتی و گازی در قالب قراردادهای EPC.....	۴۷
قسمت سوم: تأمین مالی پروژه‌های نفتی و گازی در قالب قراردادهای EPCF.....	۵۰
فصل دوم: پیشینه تاریخی قراردادهای نفتی کشور ایران.....	۵۵
بخش اول: دوره قراردادهای امتیازی (۱۲۸۰ تا ۱۳۲۹ ه.ش).....	۵۶
قسمت اول: قرارداد داریسی (۱۹۰۱ میلادی).....	۵۷
قسمت دوم: امتیازنامه شرکت نفت انگلیس و ایران (ادامه امتیازنامه داریسی).....	۶۵
قسمت سوم: اعطای امتیازنامه در خارج از حوزه عملیات شرکت نفت انگلیس و ایران.....	۶۶
قسمت چهارم: موافقت نامه قوام - سادچیکف (۱۹۴۶ میلادی).....	۶۹
قسمت پنجم: ملی شدن نفت و تأسیس شرکت ملی نفت ایران.....	۷۱
بخش دوم: دوره قراردادهای مشارکتی (۱۳۳۳ تا ۱۳۵۳).....	۷۴
قسمت اول: قرارداد کنسرسيوم.....	۷۵
قسمت دوم: قانون نفت ۱۳۳۶ (اولین قانون نفت).....	۸۰
بند اول: قراردادهای منعقد براساس قانون نفت ۱۳۳۶.....	۸۲
بند دوم: سایر قراردادهای نفتی منعقد در چارچوب قانون نفت ۱۳۳۶.....	۸۶

۶ □ حقوق قراردادهای بالادستی نفت و گاز

- بند سوم: سه قرارداد خدمت (پیمانکاری) منعقدہ قبل از تصویب قانون نفت ۱۳۵۳
با ساختاری مشابه قراردادهای بیع متقابل ۸۸
- بخش سوم: دوره قراردادهای خدماتی و تصویب دومین قانون نفت (۱۳۵۳ تا ۱۳۵۷)
ش.ه) ۹۱
- بخش چهارم: قوانین نفتی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران ۹۴
- قسمت اول: قانون نفت ۱۳۶۶ ..... ۹۷
- قسمت دوم: قانون برنامه پنج ساله چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ ..... ۹۸
- قسمت سوم: قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ ..... ۱۰۰
- قسمت چهارم: قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ ..... ۱۰۲
- قسمت پنجم: قانون نفت ۱۳۹۰ ..... ۱۰۳
- قسمت ششم: قانون اصلاح قانون نفت ۱۳۹۰ ..... ۱۰۴
- قسمت هفتم: قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت ۱۳۹۱ ..... ۱۰۶
- قسمت هشتم: تصویب نامه هیأت وزیران در خصوص اصلاح شرایط عمومی، ساختار
و الگوی قراردادهای بالادستی نفت و گاز مصوب ۱۳۹۵/۵/۱۶ ..... ۱۰۸
- فصل سوم: اقسام قراردادهای بالادستی نفت و گاز و مقررات ناظر بر آن‌ها** ۱۰۹
- بخش اول: قراردادهای امتیازی سنتی ۱۱۰
- قسمت اول: تحلیل قراردادهای امتیازی در قالب حیات و احیاء ۱۱۵
- قسمت دوم: تحلیل قراردادهای امتیازی در قالب عقد جعاله ۱۱۸
- بخش دوم: قراردادهای امتیازی جدید ۱۱۸
- قسمت اول: تعهدات دولت‌ها در قراردادهای امتیازی جدید ۱۱۹
- قسمت دوم: تعهدات دارنده امتیاز در قراردادهای امتیازی جدید ۱۲۱
- قسمت سوم: ریسک‌های قراردادهای امتیازی جدید برای دولت‌ها ۱۲۴
- بند اول: ریسک عدم اکتشاف ۱۲۵
- بند دوم: ریسک کاهش سود ۱۲۶
- بند سوم: ریسک عدم پراخت ۱۲۸
- بند چهارم: ریسک زیست محیطی ۱۳۰
- بند پنجم: ریسک سلطه ۱۳۱
- قسمت چهارم: ریسک‌های قرارداد امتیازی جدید برای سرمایه گذار خارجی ۱۳۲
- بند اول: ریسک عدم تجاری بودن میدان نفتی و گازی ۱۳۲

فهرست مطالب □ ۷

بند دوم: ریسک کاهش قیمت	۱۳۳
بند سوم: ریسک مالکیت مخزن	۱۳۵
قسمت پنجم: رژیم تعیین هزینه ها و سود در قراردادهای امتیازی جدید	۱۳۵
بخش سوم: قراردادهای مشارکت	۱۳۶
قسمت اول: قراردادهای مشارکت در تولید	۱۴۰
بند اول: نفت هزینه و نفت سود در قراردادهای مشارکت در تولید	۱۴۳
بند دوم: مدل تأمین مالی در قراردادهای مشارکت در تولید	۱۴۶
قسمت دوم: قرارداد مشارکت در سرمایه گذاری	۱۴۹
بخش چهارم: قراردادهای بیع متقابل	۱۵۰
قسمت اول: نسل اول	۱۵۳
قسمت دوم: نسل دوم	۱۵۴
قسمت سوم: نسل سوم	۱۵۵
بخش پنجم: قراردادهای آی پی سی	۱۵۵
قسمت اول: نظام مالی قراردادهای آی پی سی	۱۵۷
بند اول: هزینه‌های سرمایه ای مستقیم	۱۶۰
بند دوم: هزینه‌های سرمایه ای غیر مستقیم	۱۶۲
بند سوم: هزینه‌های پول	۱۶۳
بند چهارم: هزینه‌های عملیاتی	۱۶۴
بند پنجم: دستمزد	۱۶۵
قسمت دوم: مقررات مربوط به اکتشاف، توسعه و تولید در قراردادهای جدید	۱۶۶
بخش ششم: نقش کمیته عملیات مشترک در قراردادهای بالادستی	۱۶۷
بخش هفتم: حقوق و تعهدات پیمانکاران در انواع مختلف قراردادهای بالادستی	۱۷۳
قسمت اول: قراردادهای امتیازی جدید	۱۷۳
قسمت دوم: قراردادهای مشارکت در تولید	۱۷۴
قسمت سوم: قراردادهای خدمت خطرپذیر	۱۷۵
قسمت چهارم: قراردادهای همکاری	۱۷۶
قسمت پنجم: قراردادهای آی پی سی	۱۷۷
بخش هشتم: شروط ناظر بر قراردادهای بالادستی نفتی و گازی	۱۷۷
قسمت اول: شرط انتقال فناوری	۱۷۸
قسمت دوم: شرط ثبات قراردادی	۱۸۰
قسمت سوم: شرط رعایت الزامات زیست محیطی	۱۸۳
قسمت چهارم: شرط مذاکرات مجدد	۱۸۶
قسمت پنجم: شرط فورس ماژور	۱۸۹

۸ □ حقوق قراردادهای بالادستی نفت و گاز

نتیجه گیری و پیشنهادات.....	۱۹۳
نتیجه گیری.....	۱۹۳
پیشنهادات.....	۲۰۲
فهرست منابع و مآخذ.....	۲۰۵